

φιλοκαλικά σταχυολογήματα

12

2020.5

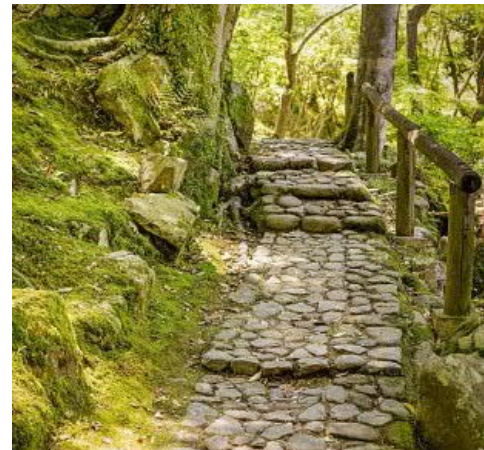
...διαβάζω...ακούω...καταγράφω

"ἔδοξε τοίνυν ἡμῖν τὰ ἐκ φιλομαθείας συνενεγκεῖν εὐρήματα" (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

ὁ μέσα κήπος

Ὅταν ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο τοῦ ἔδωσε μέσα στόν Παράδεισο νά ἔχει καί μιὰ ἐργασία. Τοῦ εἶπε, ἐδῶ θά δουλεύεις καί θά φυλάς τόν κήπο μου («**ἐργάζεσθαι καί φυλάττειν**», Γέν. 2:15). Μά θά πεῖ κανείς, μήπως χρειαζόταν σκάψιμο καί πότισμα τὰ δέντρα καί τὰ φυτά τοῦ Παραδείσου, μήπως πέφταν τό φθινόπωρο τὰ φύλλα καί χρειάζονταν σκούπισμα καί καθάρισμα καί ὅλα τὰ σχετικά πού κάνουν οἱ κηπουροί;

Βέβαια τίποτα ἀπό αὐτά δέν χρειαζόταν. Ὁ παράδεισος ἦταν 'διακοπές' ἀπό κάθε εἶδος σωματικῆς ἐργασίας. Πρόκειται γιά τήν ἐργασία μέσα στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.¹ Αὐτή τήν ἐργασία ζήτησε ἀπό τοὺς πρωτοπλάστους ὁ Δημιουργός μας, καί ἡ ὁποία ἐργασία παραμελήθηκε καί γι' αὐτό πήραμε ἀπολυτήριο ἀπό τήν ἀνάπαυση καί τήν θεωρία τοῦ κάλλους τοῦ παραδείσου καί τοῦ Κτίστου μας.

Γι' αὐτό τόν κήπο μᾶς μιλάει ἡ παρακάτω ἱστορία πού βρήκαμε σέ ἕνα παλαιό πατερικό.

¹ «**Τόν ἔκανε γεωργό ἀθανάτων φυτῶν, δηλαδή τῶν θείων ἐννοιῶν**», Γρηγόριος Θεολόγος, Λόγ. 38,12 / ΕΠΕ 5, 55—γιά ν' ἀναζητήσουμε «**τό θησαυρό πού εἶναι μέσα στίς καρδιές μας... ἐργαζόμενοι συγχρόνως καί φυλάγοντάς τον**», Νικηφόρος Μονάζων, Φιλοκαλία 4, 162.

Ήταν κάποιος μοναχός κι είχε σάν έργόχειρο τήν καλλιγραφία. Κοντά σ' αυτόν έμενε ένας άλλος αδελφός, Έλήσιος. Μιά μέρα καθώς ο Έλήσιος έφευγε γιά τό Κάστρο, λέει στόν αδελφό τόν καλλιγράφο:

— Άδελφέ, δείξε αγάπη και φρόντισε τόν κήπο, μέχρι νά γυρίσω.

Του λέει ο αδελφός:

— Έχε εμπιστοσύνη, όσο μπορώ δέν θά άμελήσω

Όταν έφευγε ο αδελφός, λέει στόν έαυτό του ο καλλιγράφος:

— Ταπεινέ, μια και βρήκες ευκαιρία, φρόντισε τόν κήπο.

Στάθηκε, λοιπόν, γιά τόν κανόνα του άπό τό άπόγευμα μέχρι τό πρωϊ και δέν σταμάτησε μέ δάκρυα νά ψάλλει και νά προσεύχεται τό ίδιο και όλη τή μέρα γιατί ήταν ή αγία μέρα, ή Κυριακή.² Όταν άργά τό άπόγευμα γύρισε ο γείτονας αδελφός του και είδε ότι οι σκαντζόχοιροι είχαν καταστρέψει τόν κήπο, του λέει:

— Άδελφέ, ο Θεός άς σέ συγχωρήσει, πού δέν φρόντισες τόν κήπο.

Κι αυτός είπε:

—Ο Θεός ξέρει, άββά. Έκανα ό,τι μπορούσα και τόν πρόσεξα, γιά νά μάς δώσει καρπό ο μικρός κήπος.

Λέει ο αδελφός:

— Τό βλέπω, αδελφέ, ρημάχτηκε ολόκληρος.

Λέει ο καλλιγράφος:

---

² Ήταν συνηθισμένη και παλαιά παράδοση ή άγρυπνία του Σαββάτου προς τήν Κυριακή. Ο άγιος Νήφων Κωνσταντιανής «**αυτή τήν τάξη κρατούσε, όχι μόνο τις Κυριακές, αλλά κι όλες τις δεσποτικές έορτές, κατά τήν έκκλησιαστική παράδοση**» (Βίος, κεφ. 45) · ήταν ή «**καθιερωμένη άναστάσιμη άγρυπνία**» (κεφ. 99). Στην δύση επίσης: ο άγιος Λέων πάπας Ρώμης μαρτυρεί ότι, κλήρος και λαός, άγρυπνούσαν τό βράδυ του Σαββάτου (Όμιλ. 88, NF 12, 199).

— Τό ξέρω, αλλά πιστεύω στον Θεό ότι πάλι μέ τή βοήθειά του θά άνθίσει.

Λέει σ' αὐτόν ὁ κύριος τοῦ κήπου:

— Ἔλα, ἄς τόν ποτίσουμε.

Τοῦ λέει ὁ ἀδελφός:

— Πήγαινε, πότισε ἐσύ τώρα κι ἐγώ θά ποτίσω τή νύχτα.

Ἐπειδή ὁμως ἦρθε ἀναβροχιά, λυπόταν ὁ κηπουρός καί λέει στον καλλιγράφο γείτονά του:

— Πίστεψέ με, ἀδελφέ, ἂν δέν βοηθήσει ὁ Θεός, δέν ἔχουμε νερό φέτος.

Κι ἐκεῖνος τοῦ λέει:

— Ἀλίμονό μας, ἀδελφέ, ἂν ξεραθοῦν οἱ πηγές τοῦ κήπου, πραγματικά δέν ἔχουμε πιά σωτηρία.

Αὐτός βέβαια γιά τά δάκρυα μιλοῦσε. Ὅταν ἦταν νά πεθάνει αὐτός ὁ καλός ἀγωνιστής, παρακάλεσε τόν Ἐλήσιο, τόν γείτονά του, λέγοντάς του:

— Δεῖξε ἀγάπη. Μήν πεῖς σέ κανέναν ὅτι εἶμαι ἄρρωστος, ἀλλά μείνε ἐδῶ κοντά μου σήμερα, καί ὅταν πεθάνω σήκωσε τό σῶμα μου καί ρίξε το στήν ἔρημο, γιά νά τό κατασπαράξουν τά θηρία καί τά πουλιά· γιατί ἀμάρτησε πολύ στον Θεό καί δέν τοῦ ἀξίζει νά θαφτεῖ.

Τοῦ λέει ὁ κηπουρός, ὁ Ἐλήσιος:

— Συγχώρα με, ἀββά· διστάζει ἡ ψυχή μου νά τό κάνει αὐτό τό πράγμα.

Ὁ ἄρρωστος τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Τό κρίμα αὐτό ἄς πέσει ἐπάνω μου· καί σοῦ δίνω τόν λόγο μου ὅτι, ἂν μ' ἀκούσεις καί κάνεις ἔτσι ὅπως σοῦ λέω, θά σέ βοηθήσω, ἐφόσον θά μοῦ εἶναι δυνατό.

Τήν ἴδια μέρα αὐτός πέθανε καί ὁ ἀδελφός ἔκανε ὅπως τοῦ τό εἶχε ὀρίσει κι ἔριξε τό σῶμα του γυμνό στήν ἔρημο. Ἐμεναν στό Μετεμέρ εἴκοσι μίλια ἀπό τό Κάστρο. Τήν τρίτη μέρα φανερώνεται στον ὕπνο του ὁ ἐκδημήσας στον Κύριο ἀδελφός καί τοῦ λέει:

— Ἀδελφέ, ὁ Θεός θά σέ ἐλεήσει ὅπως καί σύ μέ ἐλέησες. Πίστεψέ με, μεγάλη ἦταν ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ σέ μένα, χάρις στό ὅτι ἔμεινε ἄταφο τό σῶμα μου. Μοῦ εἶπε:

"Νά, γιά τή μεγάλη σου ταπείνωση ἔδωσα ἐντολή νά εἶσαι μαζί μέ τόν Ἀντώνιο!"

Κι ἐκείνη τήν ὥρα παρακάλεσα καί γιά σένα. Ἀλλά πήγαινε, ἄφησε κατά μέρος τόν μικρό σου κήπο καί φρόντισε γιά τόν ἄλλον κήπο. Γιατί τήν ὥρα πού ἔβγαινε ἡ ψυχή μου, ἔβλεπα ὅτι τά δάκρυά μου ἔσβησαν τή φωτιά, ὅπου ἐπρόκειτο νά πάω.³

Ἰσαάκ ὁ Σύρος:

«Ὅχι μόνο ἀπό τά πάθη, ἀλλά κι ἀπ' τίς αἰσθήσεις σου νά φεύγεις· νά καταδύεσαι μέχρι τόν μέσα σου ἄνθρωπο κι ἐκεῖ νά μένεις ἀπομονωμένος, ἐργαζόμενος ἐπίπονα στό ἀμπέλι τῆς καρδιάς σου... Ὅσο ὁ νοῦς μας παραμένει μόνος του ἐκεῖ μέσα, μακριά ἀπό συναναστροφές, δέν εἶναι αὐτός πού πολεμᾷ τά πάθη, ἀλλά ἡ χάρις. Ἡ μᾶλλον, οὔτε τά πάθη κινοῦνται τότε μέσα του γιά νά γίνουν πράξεις».⁴

Ἐκδότης: Ἀρχιεπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Ἀθηνῶν &
πάσης Ἑλλάδος Μακάριος
Ἐπικοινωνία: archbishopmakarios@gmail.com

³ Γεροντ. Σινᾶ, 2000, 129-131 / Μέγα Γεροντικό 3:63 / Nau 520.

⁴ Λόγος 86, Σπετσιέρη σ. 352.